

Noorloos, M., Groeien bij de bron.

M. Noorloos, Groeien bij de Bron. Kansen voor het christelijk en kerkelijk leven, Kok Kampen 2005, ISBN 90 435 1089 0. Recensie d.d. juni 2006 in: Samen geroepen.

Marius Noorloos, van 1991 tot 2003 missionair toeruster in Gelderland, heeft enige tijd geleden een nieuw gemeenteopbouw-boek geschreven als vervolg op zijn bestseller Leven uit de Bron en wel onder de titel Groeien bij de Bron. Kansen voor het christelijk en kerkelijk leven. De formule die Noorloos in zijn werk met succes hanteert, is die van de gemeenteopbouw door middel van de geloofsopbouw. Elke gemeenteopbouwer die 'school' maakt, heeft zo zijn eigen insteek.

David Yonggi Cho bracht de gemeentes in Zuid Korea tot bloei door zijn concept van de home cell groups (huiskringen), Bill Hybels van de Willow Creek Community Church in Chicago propageert een soort 'marketing christendom', ontleend aan Robert Schuller, waarbij op echt Amerikaanse wijze wordt ingespeeld op de behoeften van de consument. Rick Warren van Saddleback Church in Californië heeft in de laatste jaren naam gemaakt met zijn concept van de 'purpose driven church'. Zijn geheim schuilt in het bijvoeglijk naamwoord 'doelgericht'. Bruce Wilkinson uit Atlanta, Georgia, de stichter van 'Walk Thru the Bible Ministries' adviseert ons het modelgebed van Jabes te bidden om meer 'blessing' van de Heer te ontvangen. Christian Schwarz, de man van NCD (Natural Church Development) laat ons een soort 'gemeentezelftest' maken om te zien op welke punten de gemeente tekort komt. Fred Steenwinkel en Jan Hendriks, jarenlang gemeentetoerusters op Gereformeerd erf leerden ons dat de inzichten van de organisatietechniek ook voor de kerk vruchtbaar te maken zijn. En Marius Noorloos, ook al heeft hij geen wereldfaam als sommigen hier boven genoemd, leert ons dat gemeenteopbouw alleen kans van slagen heeft langs de weg van geloofsopbouw. Niet dat de anderen dat zouden ontkennen; maar het is niet hun insteek. Hier heeft Noorloos een punt gescoord. Het klinkt trouwens ook goed reformatorsch – die geloofsopbouw! En dat de kerk een zaak van geloof is, dat predikt ons ook al de Apostolische Geloofsbelijdenis: Credo ecclesiam; ik geloof (aan) de kerk.

De voorgeschiedenis

Als secretaris van het Deputaatschap Missionaire Gemeenteopbouw (MGO) van de Particuliere Synode (PS) Gelderland heb ik destijds de ontwikkeling van Noorloos' gemeenteopbouw-concept van dichtbij mogen meemaken. Toen was daar nog het oude (gereformeerde) systeem van deputatie. De Particuliere Synode besloot, dat er missionaire toerusting in de provincie nodig was. Met het oog daarop werden uit alle classes afgevaardigden (deputaten) benoemd. Zij formuleerden hun doelstelling en legden die aan de PS ter goedkeuring voor. Vervolgens werd er op de kerkelijke begroting ruimte gemaakt voor een predikant in algemene dienst, die de toerusting fulltime ging realiseren. Dat werd Marius Noorloos. Op het platform van MGO kwam het tot een nauwe samenwerking. Deputaten en fulltimer bepaalden samen het beleid, ontvingen over en weer de impulsen voor het werk. Dáár werd over het werk nagedacht en ervoor gebeden. Dáár wist Noorloos zich gedragen door een toegewijde groep meedenkers en medewerkers. Elk jaar werd er aan de PS gerapporteerd en in die ambtelijke vergadering waren het de ouderlingen en diakenen uit de provincie die met hun vragen en opmerkingen sturing en bijsturing gaven aan het proces. Terugdenkend aan deze tijd betreur ik het ten zeerste dat de PKN in wording destijds dit prachtige model van deputatie heeft verworpen. Nu al, twee jaar na de totstandkoming van de PKN staan wij bij het bankroet van de functionarissen-kerk. De negen Regionale Dienstencentra moeten worden afgebouwd tot vier landelijke steunpunten. Er zal een reductie van de formatie met 40% nodig zijn (synoderapport 'Groeien met de riemen die je hebt' - 6 april 2006). Van een ambtelijke aansturing van de RDC's is feitelijk nooit sprake geweest. Een dergelijk debacle had met het gereformeerde deputatiemodel voorkomen kunnen worden. In dat model kwam de kerkelijk werker op uit de behoeften die door de kerkelijke vergadering(en) werden gesignaleerd. De wijze waarop de PKN (top down) de dienstencentra heeft opgetuigd heeft het niet gehaald. Jammer! Dat is oorzaak van veel onrust onder de functionarissen die nu voor hun baan moeten vrezin.

Op het platform van MGO kwam het destijds onder leiding van en in samenspel met Marius Noorloos tot een aantal fundamentele inzichten die hun neerslag hebben gevonden in de beide ‘Bron-boeken’; Leven uit… en Groeien bij de Bron.

In de eerste plaats kwamen wij tot het inzicht, dat de gelovige alleen geven kan als hij eerst ontvangen heeft. Veel kerkelijke vergaderingen zijn eindeloos vermoeiend en (G)geest-dodend voor goedwillende taak- en ambtsdragers. Het is de verdienste geweest van Marius Noorloos, dat hij de kerkelijke vergaderingen nieuw leven inblies met het Bron-gebeuren. We moeten eerst samen uit de Bron van levend water gedronken hebben, voordat we ‘ter zake’ komen d.i. zelf een stroom van levend water worden… Joh. 7:38. Aan het begin van elke samenkomst moet ruim tijd worden ingebouwd voor bezinning: de ontmoeting met elkaar (rondje thuiskomen) en de ontmoeting met de Heer. Die tijd is geen verloren tijd. De ervaring is vaak geweest, dat de notulen, actielijst en agendapunten sneller worden afgehandeld mét dan zónder voorafgaande bezinning. Deze Bron-ervaringen hebben tenslotte tot het inzicht geleid, dat de gemeente pas echt gebouwd wordt als wij onszelf en elkaar opbouwen in het geloof: via geloofsopbouw naar gemeentelopbouw.

Een tweede fundamenteel inzicht dat in de loop der tijd ontstond was dat van de drievoudige betrokkenheid nl. op God, op elkaar en op het werk van de Heer in de wereld. Overal waar aan deze (laten we maar zeggen) drie-eenheid tekort gedaan wordt, gaat het bij de opbouw van de gemeente mis. God is de Bron. Wij zijn aan elkaar gegeven als bondgenoten. En we komen pas echt aan ons gemeentezijn toe als we gericht zijn op de wereld die Gods akker is.

Een derde inzicht ligt besloten in de naam van het inmiddels opgeheven deputaatschap MGO. De ‘kerk naar buiten’ (evangelisatie) heeft alles te maken met de binnenkant van de kerk. De aantrekkingskracht van een gemeente hangt af van de manier waarop zij naar binnen toe is opgebouwd. Om een voorbeeld te noemen: Een kerk die huiskringen en/of alpha-cursussen organiseert, staat meer open naar buiten toe dan een kerk die alleen maar diensten houdt. De drempel bij een vriend of vriendin is minder hoog dan de drempel van een kerkgebouw waar je niemand kent. Daarom hangen opbouw en missie als binnen- en buitenkant met elkaar samen: MGO.

Een doe-boek; een cursus-boek

De ontstaansgeschiedenis van Noorloos’ Bron-boeken ligt in het praktische handwerk van de gemeentetoerusting. De thema’s worden dan ook aangeboden in de vorm van cursusavonden inclusief gespreksvragen en aanwijzingen voor de groepsleiding. ‘Groeien bij de Bron’ opent met een hoofdstuk over het leven onder invloed van de Heilige Geest. Zonder nieuwe geboorte wordt het niks! Dit is onze belangrijkste Bron-ervaring. Dat bepaalt ons omgaan met elkaar bijv. op de kerkenraad. Noorloos pleit voor een spirituele kerkenraad. In een hoofdstuk over relaties komt o.a. zijn jarenlange werkzaamheid op het vlak van marriage encounter mee. Ook beweegt hij zich op het terrein van de conflictbeheersing. Daarbij benadrukt hij, dat we elkaar aanvaarden mogen zoals Christus ook ons aanvaard heeft… Ook dit onderwerp is gedetailleerd uitgewerkt in cursusvorm. Het boek is vol praktijkverhalen: een predikant over zijn gemeente waarin een cursus gegeven is of een artikel uit een kerkblad over het Brongebeuren. In een liturgisch intermezzo vinden we enkele nieuwe teksten van Hans Bouma, Alfred Bronswijk, André Troost en Jaap Zijlstra op bekende melodieën. In een hoofdstuk over randkerkelijkheid borduurt Noorloos voort op zijn doctoraalscriptie Op de rand maar toch niet los. Randkerkelijkheid verschijnt en verdwijnt niet vanzelf! Hij geeft aanwijzingen voor een enquête onder de passieve leden van de kerk (met conceptbrief). Als nieuwe elementen in Noorloos’ tweede Bronboek merk ik aan zijn hoofdstuk over geloof en economie (Zijn rijken nog te redden?) en zijn pastorale handreiking aan degenen die gebukt gaan onder een verkeerde opvatting van de uitverkiezing (Uitverkiezing: de kans van ons leven). Samenvattend: Het is van alles wat. Een doe- en cursusboek voor de gelovige en de gemeente om uit te putten. Een enkele kritische noot is mij vergund (Alleen lof is ook niet goed). Hoofdstuk 14 gaat over ‘roeien met de riemen die er zijn’. Die riemen zijn geloof en gebed (Joh. 14:12-14). Nu kwam de beeldspraak van de roeiboot ook wel eens langs andere weg tot mij: de riemen van ora et labora. Wie werkt zonder bidden draait in kringetjes rond. Dat geldt ook voor wie bidt zonder werken. ‘Geloof’ lijkt mij zozeer op de ora-kant te liggen, dat het geen tweede riem kan zijn… Óf de beeldspraak óf de exegese van Joh 14 gaat mank. Ook is mij niet duidelijk wat de bijlage over healing (v. Laar in ‘Soteria’) inhoudelijk met hfdst. 14 te maken

heeft. Maar goed… ik hoef ook niet álles te begrijpen. Laten we het houden op wat ter synode onlangs gezegd werd: Groeien met de riemen die er zijn!

Even Apeldoorn bellen

Het boek van Noorloos is uitgegeven bij Kok, Kampen, ISBN 90 435 1089 0. Het heeft 239 pagina's, kost Euro 15,50 en heeft een voorwoord van dr. B. Plaisier, scriba van de PKN. Voor wat betreft 'Apeldoorn bellen': Ds. Noorloos heeft aangeboden in de gemeente tegen geringe vergoeding een avond of cursus te komen geven over zijn boek of bepaalde delen daaruit. De lezing vooraf en een concrete vraagstelling door de groep(sleden) is dan echter wel gewenst. Zijn adresgegevens: Pallietergaarde 123, 7329 HA Apeldoorn, T 055-5430284, E mnoorloos@ncrvnet.nl.